

Zbog svoje jedinstvenosti, gornji tok reke Neretve predložen je za zaštitu u okviru Smaragdne mreže još 2005. godine.

Na sednici koja je održana danas, izvršni odbor Bernske konvencije o zaštiti evropskih divljih životinja i prirodnih staništa zaključio je da je neophodna hitna procjena stanja na terenu u gornjem toku reke Neretve koji je ugrožen planiranim projektom hidroenergetskog sistema "Gornja Neretva" i izgradnjom hidroelektrane Ulog.

Ovaj zaključak je donesen nakon razmatranja žalbe protiv Bosne i Hercegovine zbog ugrožavanja zaštite gornjeg toka reke Neretva kao Emerald područja od izgradnje osam hidroenergetskih objekata u okviru planiranog sistema, a koju su podnele organizacije za zaštitu životne sredine - Centar za životnu sredinu, Aarhus centar Sarajevo, Riverwatch, Euronatur, ClientEarth i CEE Bankwatch mreža krajem prošle godine.

Smaragdna ili Emerald mreža je ekološka mreža koja se sastoji od prirodnih područja od posebnog interesa za zaštitu, a koja su locirana u državama članicama Bernske konvencije. Zbog svoje jedinstvenosti, gornji tok reke Neretve predložen je za zaštitu u okviru ove mreže još 2005. godine.

Argumentaciju na osnovu koje je podnesena žalba na sednici su u desetominutnom izlaganju predstavili predstavnici Centra za životnu sredinu ispred navedene grupe organizacija. Sednici su trebali prisustvovati predstavnici Ministarstva spoljne politike i ekonomskih odnosa BiH i Ministarstva za prostorno uređenje građevinarstvo i ekologiju RS, ali se nisu pojavili.

Planirane hidroenergetske projekte u slivu gornje Neretve čine hidroelektrana Ulog od 35 MW i sistem od sedam manjih hidroelektrana koje će pretvoriti veći deo gornjeg toka reke - deonicu od oko 38 kilometara, u niz brana, cevi i rezervoara koji se nastavljaju jedan na drugi.

Iako su procene uticaja na životnu sredinu urađene za ove projekte identifikovale nekoliko značajnih vrsta prisutnih u blizini lokacije hidroelektrana, Vlada RS je zaključila da ovi projekti neće imati negativan uticaj na životnu sredinu i da mogu ići u realizaciju.

Predstavnici Centra za životnu sredinu su na sednici iznijeli glavne probleme koji će nastati ukoliko se ovi projekti realizuju i od odbora zahtevali da otvori dosije i preporuči hitnu procenu stanja na terenu, jer izgradnja HE Ulog već utiče na jedinstvene riblje vrste reke Neretve.

"Prema dosadašnjim istraživanjima, područje oko izvora i gornjeg toka Neretve potvrđeno je kao izuzetno očuvan ekosistem. Zamućena voda zbog izgradnje i tokom rada hidroelektrana Ulog uništila bi najvažnije balkanske populacije glavatice, mekousne pastrmke i vijuna, dok bi HES "Gornja Neretva" negativno uticao na opstanak jedinstvene potočne pastrmke

jadranskog haplotipa. Tačnije – gornja Neretva bi se iz reke u potpunosti promenila u niz akumulacija i cevovoda. Podsjećamo da se BiH, kao potpisnica Bernske konvencije, obavezala na očuvanje divlje flore i faune i njihovih prirodnih staništa radi zaštite ugroženih migratornih vrsta, a Republika Srpska je dajući ove dozvole dopustila uništenje gornje Neretve”, istakla je Jelena Ivanić, koordinatorica kampanje Sačuvajmo Plavo srce Evrope u Bosni i Hercegovini iz Centra za životnu sredinu.

Kampanja Sačuvajmo Plavo srce Evrope ima za cilj zaštitu najvrednijih rijeka na Balkanu od izgradnje hidroelektrana. Kampanju koordinišu je nevladine organizacije Riverwatch i EuroNatur, a provode je zajedno sa partnerskim organizacijama iz zemalja Balkana.

Izvor: antikorupcija.info